

Hugo Wolf

Mörrike-Lieder

Band I-IV

Gádor Ágnes nyersfordításai

2005

1. füzet

Der Genesene an die Hoffnung - A gyógyuló a reményhez

Halálosan borzadtam a reggeltől:
de már pihent fejem, mily édes!
remény, az öledbe rejtve,
míg eljött a győzelem.

Áldozatot hoztam minden istennek,
de téged elfelejtettelek,
az örök megmentőktől oldalvást
nézted az ünnepet.

Ó bocsáss meg, te, oly hűséges!
lépj ki borongó fényedből,
hogy egyszer örökké új,
holdfényű arcodba
nézhessek, teljes szívből,
mint egy gyermek, bánat nélkül;
ah, csak egyszer zárjál fájdalmak nélkül karodba!

Der Knabe und das Immelein - A fiú és a méhecske

A szőlőhegyen a dombon
egy házikó áll, széltől ferde,
se ajtaja, se ablaka,
az idő hosszú neki. (szójáték: Langeweile = unalom
Weile wird ihm lang - lefordíthatatlan)

És oly fülledt a nap,
mind elnémul a kismadár,
zümmög a napraforgó mellett
egy méhecske teljesen egyedül.

„Kedvesemnek van egy kertje,
ott áll egy csinos méhkas:
onnan röpijtél ide?
ő küldött utánam?”

„Ó nem, kedves fiú,
senki nem kért, hogy követe legyek,
az a gyermek mit sem tud a szerelemről,
még alig látott téged.

Mit is tudnának a lányok,
amikor még alig jöttek ki az iskolából!
A szívednek legkedvesebb kincsecskéje
még édesanyja gyermeke.

Viaszt viszek neki és mézet,
ég veled! Egész fontnyi van nálam;
hogy fog a kis kincs nevetni,
már összefut a nyál a szájában.”

„Ah, megmondanád-e neki,
én tudom, mi édesebb:
nincs kedvesebb a földön,
mint mikor becézünk és csókolunk!

Ein Stündlein wohl vor Tag – Pirkadat előtt tán egy órácskával

Mikor szunnyadva feküdtem
egy órácskával tán pirkadat előtt,
az ablak előtt a fán dalolt
az kis fecske, alig hallottam,
egy órácskával tán pirkadat előtt:

„Hallgasd meg, mit mondok neked,
Kis kincsedre árulkodom:
míg ezt énekelem,
mást becéz teljes nyugalommal,
egy órácskával tán pirkadat előtt.”

Ó jaj! ne mondd tovább!
Ó csönd! nem akarom hallani!
szállj el, szállj el a fámról!
Ah, szerem és hűség olyan, mint az álom,
egy órácskával tán pirkadat előtt.

Jägerlied - Vadászdal

Kecses a madárka nyoma a hóban,
amikor a hegy magasán jár,
kecsesebben ír kedvesem kedves keze,
levelet ír nekem a távoli országba.

A légben magasan egy sas emelkedik,
oda sem nyíl, sem golyó nem ér:
ezerszer oly magasak és gyorsak
a hű szerelem gondolatai.

Der Tambour - A dobos

Ha anyám varázsolni tudna,
a regimenttel kellene jönnie,
Francia földre mindenhová vele,
ő lenne a markotányosnő.

A táborban, úgy éjfél körül,
amikor senki sincs fönn, csak az őr,
és mindenki horkol, paripa és ember,
dobom előtt ülnék én:

A dob egy tál lenne,
benne meleg savanyúkáposzta,
a verők kés és villa,
egy hosszú kolbász a szablyám,

Csákóm egy korsó,
amit burgundi vörössel töltenék meg.
És mivel hiányzik a fény,
besüt a hold sátramba;

a franciákra is rásüt,
de eszembe jut kedvesem:
ó jaj! Most vége a tréfának!
Bár csak varázsolni tudna anyám!

Er ist's! - Ő az!

Tavasza a kék szalagját
ismét csattogtatja a légen át;
édes, jól ismert illatok
vonulnak sejtelmesen a tájon.

Ibolyák álmodnak már,
hamar jönni akarnak.
Halld, messziről
egy halk hárfaszó!

Tavasza, igen, te vagy az!
Téged hallottalak!

Das verlassene Mägdelein - Az elhagyott lányka

Korán, mikor a kakasok kukorékolnak,
mielőtt eltűnnek a csillagok,
a tűzhelynél kell állnom,
tűzet kell gyújtanom.

Szép a lángok fénye,
ugrálnak a szikrák;
Nézek csak bele,
szenvadásbe merülve.

Hirtelen, úgy tűnik,
hűtlen fiú,
hogya én az éjjel
rólad álmodtam.

Könny könnyre
ömlik azután,
így jön el a nap,
ó bárcsak múlna már!

Begegnung - Találkozás

Micsoda vihar volt ma éjjel,
míg végre felvirradt a reggel!
A kéretlen söprű
hogy kitakarított kéményt és utcát!

Ott jön egy lányka már az utcán,
aki félig félénken körülnéz,
mint a rózsák, miket szétfúj a szél,
oly nyugtalan izzik arcocskája.

Egy szép legény lép elébe,
elragadtatva közeledni akar hozzá,
mily örömmel és zavartan
néznek egymásra a szokatlan kópék!

A fiú kérdezni tűnik,
hogy a kedves copfjait helyreigazította-e már,
miket ma éjjel a nyitott szobácskában
egy vihar összekócolt.

A legény még a csókokról álmodik,
miket az édes gyermek váltott vele,
ott áll, a bájtól elragadtatva,
míg a lány a sarkon eltűnik.

Nimmersatte Liebe - Telhetetlen szerelem

Ilyen a szerelem!
Csókókkal nem csillapítható:
ki oly bolond s akar egy szitát
csupa vízzel tölteni?
és meregeted ezer éven át,
és örökké csókolsz, egész örökké,
soha nem elégíted ki.

A szerelemnek
minden órában új csuda vágyai vannak;
sebesre harapjuk egymás ajkát,
mikor ma csókoltuk egymást.

A lányka nyugodtan viselkedett,
mint a bárány a kés alatt;
szeme kért: csak rajta,
minél fájóbb, annál jobb!

Ilyen a szerelem és mindig ilyen volt,
mióta szerelem létezik,
és Salamon úr, a bölcs
sem másképp volt szerelmes.

Fussreise – Gyalogos utazás

A frissen vágott vándorbottal,
ha hajnalban az erdőkön járok,
dombon föl s le:
akkor ahogy a kismadár

a lombban énekel és mozdul,
vagy ahogy az arany szőlő
a gyönyör szellemeit érzi
az első reggeli napsütésben:

így érzi az én öreg, kedves
Ádámom az ősz és tavasz lázát,
istenáldott, soha el nem játszott
első paradicsomi gyönyörét!

Tehát nem vagy olyan rossz,
ó öreg Ádám, mint ahogy
a szigorú tanítók mondják:
szereted és dicséred mindig,
éneklek és dicsőíted még mindig,
mint a teremtés örökké új napjaiban
kedves Teremtődöt és megtartódat.

Bárcsak megadná ő,
és egész életem
könnyű vándorverejtékben
egy ilyen reggel út volna!

An eine Aeolsharfe – Egy eolhárfához

Odatámasztva a repkényes falnak
e régi teraszon,
te, légből született múzsa
titokzatos hárfája,
kezd el, kezd újra el
dallamos panaszod!

Ti szelek, messziről jöttök,
ah! a fiúnak, ki oly kedves volt nekem,
frissen zöldellő sírjáról.

És útközben tavaszi virágokat simogatva
telítődve finom illatokkal,
mily édesen szorongatjátok a szívet!

És idesuhantok a húrok közé,
jól hangzó bánat vonzására,
vágyammal növekedve és ismét elhalva.

De hirtelen, ahogy a szél hevesebben یدefú,
a hárfa bájos kiáltása megismétli
édes rémületesemre
lelkem hirtelen rezdülését;
és itt a kinyílt rózsza
ideszórja minden szirmát a lábam elé!

Verborgtheit – Elrejtőzöttség

Hagyj ó világ, hagyj lennem!
ne csalogass szerelmi adományokkal,
hagyd, hogy e szív egyedül legyen
gyönyörével, kínjával!

Mit gyászolok, nem tudom,
ismeretlen fájdalom ez,
mindig könnyeken át látom
a nap kedves fényét!

Gyakran alig vagyok magamnál,
és a fényes öröm
átcikáz a súlyon, ami
gyönyörrel nyomasztja keblemet.

Hagyj ó világ, hagyj lennem!
ne csalogass szerelmi adományokkal,
hagyd, hogy e szív egyedül legyen
gyönyörével, kínjával!

2. füzet

Im Frühling - Tavasszal

Itt fekszem a tavaszi dombon,
a felhő lesz szárnyam,
egy madár száll előttem.
Ah, mondd meg, egyetlenegy szerelem,
hol maradsz, hogy nálad maradjak!

De te és a szellők,
nektek nincs házatok.
A napraforgó, mint kedvem, nyitva áll,
vágycokozva, nyújtózva a szeretésben és reménykedésben.

Tavasz, mi a szándékom,
mikor nyugszom meg?
A felhőt látom változni s a folyót,
a nap arany csókja mélyen hatol vérembe;
a szemek, csodás elragadtatással
úgy tesznek, mintha elaludnának,
csak a fül füleli még a méh hangját.

Gondolok erre, gondolok arra,
vágycokozom s nem igazán tudom, mire:
félíg gyönyör ez, félíg panaszkodás;
Szívem, ó mondd, mily emlékezést szősz
az arany-zöld ágak félhomályában?
Régi, vissza nem térő napok!

Agnes - Ágnes

Rózsák ideje! Mily hamar tovaszállt,
mily gyorsan mentél el!
Hú maradt volna szerelmem,
nem bánkódnék.

Az aratás örömében
aratólányok dalolnak.
De jaj! Nekem, a betegnek
már semmi sem akar sikerülni.

Osonok a füves völgyben,
úgy a völgyön át,
mintha álomba süllyednék,
a hegy felé, ahol ezerszer
esküdött nekem hűséget.

Fent a domb peremén
elfordulva sírok a hársfánál,
a kalapon a rózsás szalag,
az ő kezéből, lobog a szélben.

Auf einer Wanderung – Vándorúton

Egy barátságok városkába lépek,
az utcákon piros alkonyfény.
Egy nyitott ablakból éppen,
a dús virágszőnyeg fölött
aranyharangocskák hangja lebeg
s egy hang, mint csalogányok kara,
hogy a virágok remegnek.
hogy a szellők élnek,
hogy ragyogóbb pirosban ragyognak a rózsák.

Hosszan álltam bámulva, szorongva.
Hogy hogyan jutottam ki a kapuhoz,
valóban magam sem tudom.

Ah, itt oly fényes a világ!
Az ég bíborszínben hullámzik,
hátul a város arany párában;
hogy zsong az égeres patak,
hogy zúg a mélyben a malom,
mintha ittas, tévelygő lennék,
ó múzsa, te érintetted meg szívem
a szerelem leheletével!

Elfenlied – Tündérdal

(szójáték: Elfe: tündér, elfe : tizenegy régiesen)

Éjjel a faluban az őr kiáltott:

„Elfe!”

Egy icipici tündérke az erdőben aludt,
úgy 11 körül.

És azt hiszi, a völgyből nevéen szólította
a csalogány, vagy Silpelit hívta őt.
Megdörzsöli a tündérke a szemét,
csigaháza elé megy és olyan,
mint egy részeg ember,
szundikálása nem volt teljes,
és botorkál tehát, tip-tap
a mogyoróbokrokon át le a völgybe,
oly közel oson a falhoz,
ahol szentjánosbogár ül szentjánosbogár mellett.

„Mik azok a fényes ablakocskák?

Ott benn lakodalom lesz az:

a kicsik a lakománál ülnek

és nyüzsögnek a teremben.

Egy kicsit bekukucskálok!”

Fúj, a fejét kemény kőbe veri!

Tündérke, nocsak, elegend van?

Kukucs! Tündérke, ugye. elegend van? Kukucs!

Der Gärtner – A kertész

Kedvenc lovacskáján, mely fehér, mint a hó,
a szép hercegisasszony végiglovagol a fason.
Az út, amelyen a lovacska oly bájosan tovatáncol,
a homok, mit én szórtam, ragyog, mint az arany.

Te rózsaszínű kalapocská, [táncol] föl s alá,

ó dobj le egy tollat titokban!

És ha cserébe egy virágot akarsz tőlem,

vegyél ezret egyért, vedd el mind!

Zitronenfalter im April – Citromlepke áprilisban

Kegyetlen tavaszi nap, idő előtt fölébresztesz engem,
akinek csak május gyönyörében nő finom étele!

Ha incs itt egy kedves lányka, kinek rózsaajkán
egy csöpp méz terem nekem,
nyomorultul pusztulnom kell,
s a május soha nem lát engem sárga ruhámban.

Um Mitternacht – Éjfélkor

Szenvtelen szállt az éj a földre,
álmodva támaszkodik a hegyek falának,
szeme látja, amint az idő mérlegének
egyforma tányérjai csöndben nyugszanak;
és pajkosabban zsongnak elő a források,
anyjuknak, az éjnek fülébe énekelnek
a napról, a ma volt napról.

Az ősrégi altatódalra nem figyel, fáradt;
az ég kékje szebben cseng neki,
az illanó órák egyformán ívelő járma.
De mindig a forrásoké a szó, énekelnek a vizek
tovább a napról, a ma volt napról.

Auf eine Christblume – Egy fekete hunyorra (németül: Krisztusvirág)

Erdő leánya, te liliommal rokon,
általam oly rég keresett, ismeretlen,
idegen temetőben, pusztán és téliesen
ó szépség, először lelek rád!

Mely kéztől ápolva nyíltál itt,
nem tudom, kinek sírját őrzöd,
ifjú-e, úgy üdvözült,
ha szűzlány, kedves volt sora.

Az éjszakai ligetben, a hó fényétől beragyogva,
ahol az őz melletted jámboran legel,
a kápolnánál, a kristálytónál,
ott kerestem hazád csodabirodalmát.

Szép vagy, hold gyermeke,
nem a napé, halálos volna neked más virágok gyönyöre,
Téged táplál, dérrrel s illattal teli szemérmes testedet,
a mennyei hideg balzsam édes levegője.

Kebled arany teltségében finom illat lakik,
amit észrevenni alig lehet,
így illatozott, angyalkézzel illetve
az áldott Anya menyasszonyi ruhája.

Téged, a szent szenvedésre emlékeztetve,
öt bíborcsöpp öltöztet szépen és egyedül,
De ártatlanul díszíted karácsony idején
fényzölden egy lehelettel fehér ruhádat.

A tündér, aki éjféli órában
táncolni megy a fényes-ragyogó völgybe,
misztikus glóriád előtt félénken megáll
kíváncsi csöndben messziről, és tovasuhan.

Auf eine Christblume II

A téli földben alszik egy virágcsíra;
a pillangónak, aki egykor bokor és domb körül
tavaszi éjjel bársonyszárnyát libbentette,
soha nem szabad kóstolnia színmézedet.

Ki tudja azonban, hogy nem az ő finom szelleme-e az,
amikor a nyár minden dísze odavan,
egykor, halk illatodtól ittasan, számomra láthatatlanul,
téged, virágzót, körbepül?

Seufzer - Sóhaj
(Crux fidelis - Hűséges kereszt)

Szereteted tüzét, ó Uram! mily drágán akartam őrizni,
akartam ápolni!
Nem őriztem és nem ápoltam,
halott vagyok szívemben, ó pokoli fájdalek!

Auf ein altes Bild - Egy régi képre

Zöld tájban nyári mező,
hűs víz mellett sás és nád,
nézd, a fiúcska büntelen, szabad
játszik a Szűz ölében!

És ott, a gyönyörteljes erdőben
ah, zöldell már a kereszt fája!

In der Frühe - Hajnalban

Alvás nem hűsíti még szemem,
ott indul a nap már kamrák ablakában.
Hányódik zavart értelmem még
kétségek közt ide-oda
és éji kísérteteket teremt.

Ne félj, ne kínozd magad tovább, lelkem!
Örvendj! Már itt és ott
felébredtek a reggeli harangok!

3. füzet

Schlafendes Jesuskind – Alvó Kisjézus

Szűz fia, égi gyermek!
A földön a fájdalmak fáján elaludt,
amelyet a jámbor mester mélyértelműen játszva
könnyű álmaid alá helyezett;
Te virág, még bimbóban szunnyadva
betakarja az Atya fensége!
Ó, ki láthatná, milyen képek azok,
mik e homlok, e szempillák mögött
szelíd vltakozásban kirajzolódnak!

Szűz fia, égi gyermek!

Karwoche – Nagyhét

Ó hét, szent szenvedések tanúja!
oly komolyra hangolsz e tavaszi gyönyörben,
kiteríted a nap megifjodott sugarában
a kereszt árnyékát a fényes földre,

és leengeded hallgatva gyászszalagod,
a tavasznak közben szabad nyílnia,
az ibolya illatozik a virágzó fák alatt
és minden madár ujjongó dalokat énekel.

Ó hallgassatok, ti madarak a zöld réteken!
Hallatszanak köröskörül a tompa harangszók,
az angyalok halkán temetői dalokat énekelnek,
ó csönd, ti madarak magasan az éh kékjében!

Ti ibolyák nem koszorúztok ma fürtös haját,
jámbor gyermekem sötét csokorba tép le titeket,
az Istenanya házához vándoroltok benne,
Ott kell elhervadnotok az Úr oltárán.

Ah, ott, gyászdallamoktól eltelve
és édes kábulatban a tömjénfüst illatától,
ott keresi vőlegényét a sírkamrákban,
és szerelem és tavasz, minden elsüllyedt!

Zum neuen Jahr - Az új évre

Ahogy titkos módon egy angyalka halkán
rózsás lábakkal a földre lép,
úgy közeledett a reggel.
Ujjongjatok neki, jámborok,
egy szent Istenhozottat!
Szív, te is ujjongj velük!

Benne legyen kezdete,
a holdak és napok az ég kék sátrán mozgatva.
Te, Atya, te tanácsolj!
igazgass és forgass!
Úr! a te kezébe legyen
kezdet és vég,
minden, minden letéve!

Gebet - Ima

Uram! Küldj, amit akarsz,
Jót vagy szenvedést,
megelégedett vagyok, mert mindkettő
a Te kezedből ered.

Se örömmel, se szenvedéssel
ne árasz el túlságosan!
De középen van a kedves szerénység.

An den Schlaf - Az alváshoz

Alvás! édes alvás! noha a halálhoz
úgy, mint te, semmi sem hasonlít,
e fekhelyen mégis
köszöntelek téged!

Mert élet nélkül így
mily jó élni!
Ily messze a haláltól
mily könnyű meghalni!

Neue Liebe - Új szerelem

Lehet-e az ember a másiké a földön
egészen, ahogy szeretne?
Hosszú éjszakán át elmélkedtem rajta,
s azt kellett mondanom: nem!

Így senki sem lehetek a földön,
és senki sem az enyém?
A homályból fényesen
felcikázik bennem egy reménysugár:

Nem lehetek-e úgy Istennel,
ahogy szeretnék: enyém és tiéd?
Mi tart vissza attól,
hogyma az legyek?

Egy édes rémület
járja át testemet!
Csodálkozom, hogy ez csoda akart lenni számomra:
Istent magát birtokolni a földön!

Wo find' ich Trost - Hol találok vigaszt

Egy szerelmet ismerek, mi hűséges,
hűséges volt, míg megtaláltam,
mély sóhajjal mindig megújulva,
állandóan békítve
összekötötte magát velem.

Ő, ki egykor mennyei türelemmel
keserű-keserű halálcsöppet ivott,
függött a kereszten és bűnhődött vétkemért,
míg elnyelte a kegyelem tengere.

És hogy van az, hogy szomorú vagyok,
hogy félve a földön vonaglok?
Kérdem: Őrző, hamar véget és az éj?
És: mi ment meg a haláltól és bűnhődéstől?

Gonosz szív! Igen, valld be,
megint gonosz gyönyört éreztél,
jámbor szeretet, jámbor hűség nyoma,
ah, régóta elmúlt már.

Igen, ez az, amiért szomorú vagyok,
amiért félve a földön vonaglok!
Őrző, őrző, vége hamar az éjnek?
Mi ment meg a haláltól és a bűnhődéstől?

An die Geliebte - A kedveshez

Amikor téged szemlélve
mélyen elcsöndesedve, némán szent értékedben gyönyörködöm,
szinte hallom halk lélegzetvétélét
az angyalnak, ki benned lakozik.

És egy csodálkozó, egy kérdő
mosoly fakad ajkamon, hogy nem álom csal-e meg,
hogy benned, örök megelégedésre
legmerészebb vágyam, az egyetlen, teljesül-e?

Mélységről mélységre bukdácsol eszem,
hallom az istenség éjszakai távolából
a sors forrásait dallamosan zsongani.

Elbódulva fordítom tekintetem fölfelé, az égre,
ott mosolyog minden csillag, letérdelek,
hogy fényéneküket hallgassam.

Peregrina

E hű, barna szemek tükre olyan,
mintha belső arany visszfénye,
mélyen a szívből tűnik azt felszívni,
tán ott terem ilyen arany szent bánatban.

A tekintet eme éjjelébe merülni,
ártatlan gyermek,
te magad hívsz engem,
azt akarod, hogy pajkosan magam
s téged meggyújtsalak.
mosolyogva nyújtod a halált nekem
a bűnök kelyhében!

Peregrina II

Kedvesem, miért gondolok rád
hirtelen ezer könnyel,
és egyáltalán nem tudok elégedett lenni,
s szívem világnyivá akar tágulni?

Ah, tegnap a fényes gyermekszobába,
csinosan feltűzött gyertyák ragyogásánál,
hol önfeledt voltam a lárma és tréfák közepette,
beléptél, részvét-szép kép,
szellemed volt, leült a lakomához,
idegenként ültünk némán visszafojtott fájdalommal,
végül hangos zokogásban törtem ki
és kéz a kézben elhagytuk a házat.

Frage und Antwort - Kérdés és felelet

Kérdezel, honnan jött a szorongó szerelem szívembe
és miért nem húztam ki belőle rég a keserű tövist?
Mondd, szellemgyorsasággal miért mozdítja szárnyát a szél
és hová viszi az édes forrás a rejtett vizeket?

Fékezd meg útján nekem a szelet teljes futtában!
Tartsd föl varázsvesszővel az édes forrásokat!

Lebe wohl - Ég veled

„Ég veled!” nem érzed,
mit jelent a fájdalom e szava;
Nyugodt arccal mondtad és könnyű szívvel.

Ég veled! Ah, ezerszer elmondtam magamnak,
és csillapíthatatlan kínban
szakadt meg szívem!..

Heimweh - Honvágy

Más lesz a világ minden lépéssel,
mit a kedvestől távolodva teszek,
szívem nem akar velem jönni.

Itt hidegen süt a nap a földre,
itt minden ismeretlennek tűnik,
még a virágok is a pataknál!

Minden dolognak oly idegen a kinézete,
oly hamis az arca!
A patak mormol és szól:
szegény fiú, jöjj mellém,
itt is látsz nefelejcsset!

Igen, azok mindenhol szépek,
de nem annyira, mint ott.
Ei, csak ei!
Szemem könnyel telik.

Lied vom Winde - Dal a szélről

Suhogószél, zúgószél! ott és itt!
Suhogószél, zúgószél!
Hol van hazád, mondd!

„Gyermek, sok év óta
szállunk a széles világon át,
s kérdezni akarják,
a választ utolérni,
a hegyeknél, a tengereknél,
az ég csengő hadánál,
nem tudják meg soha.

Ha okosabb vagy, mint ők,
megmondhatod.

Tovább, rajta! ne tarts föl minket!
jönnek a többiek is,
testvéreink, ott kérdezz megint."

Állj! Nyugalom, egy kis időt!
Mondjátok, hol a szerelem hazája,
kezdete és vége?

„Ki tudná megnevezni!
Pajkos gyermek, a szerelem mint a szél,
gyors és eleven, soha nem nyugszik,
örök, de nem mindig állhatatos.

Tovább, rajta! ne tarts föl minket!
Tovább tarlókon és erdőkön és mezőkön át!
Ha kincsedet látom, köszöntöm.
Gyermek, ég veled!

Denk' es, o Seele – Gondold meg, ó lélek

Egy fenyőcske zöldell valahol,
ki tudja, az erdőben,
egy rózsabokor,
ki mondja meg, melyik kertben?

Már kiválasztották őket,
gondold meg, ó lélek,
hogy sírodon gyökerezzenek és nőjenek.

Két fekete lovacska legel a mezőn,
hazatérnek a városba víg ugrásokkal.
Lépkedve fognak menni holttesteddel,
talán még mielőtt kilazul patájukon a vas,
mit csillogni látok!

4. füzet

Der Jäger – A vadász

Három nap eső folyton folyvást,
napsütés egy órára sem,
három napig egy jó szó sem
kedvesem szájából!

Dacol velem és én ővele,
ő akarta ezt így,
nekem viszont rág a szívemen
a duzzogás és neheztelés.

Köszöntlek hát, vadász kedve,
zápor-vihar és eső!
Jól begombolva a forró kebel
és ujjongva [nézek] elibétek!

Most biztos otthon ül
és nevet és tréfál testvéreivel,
én közben az erdei éjben hallom
a régi leveleket suttogni.

Biztos ül és hangosan sír
kis kamrácskájában, gondok közt,
nekem olyan, ahogy a vad lapul
a homályban rejtőzve.

Nincs szarvas és őzike sehol!
Egy lövés időűzésként!
Egészséges dörrenés és visszhang
frissíti a velőt a testben.

De ahogy a dörgés elhal
a völgyekben körben,
hirtelen fájdalom lesz úrrá rajtam,
szívem [bokámig] süllyed.

Dacol velem és én ővele,
ő akarta ezt így,
nekem viszont rág a szívemen
a duzzogás és neheztelés.

És föl! a kedves háza felé!
És karoljuk át fűzőjénél!
„Szárítsd meg nedves fürtjeim,
és csókolj meg és legyek tiéd megint!”

Rat einer Alten - Egy öregasszony tanácsa

Fiatal voltam,
bele tudok szólni,
megöregedtem,
ezért érvényes szavam.

Szép érett bogyók lógnak a fán:
szomszéd, itt nem segít a kerítés a kert körül;
a vidám madarak ismerik az utat.

De cselédkém, engedd,
hadd adjak tanácsot:
tarts kedvesed jól szerelemmel,
tisztelettel!

Két fonalkával, mit eggyé sodortunk,
húzod őt a kisujjaddal magad után.

Őszinte szív, de hallgatni tudni,
korán a nappal
vígán munkához látni,
egészséges tagok, tiszta vásznak,
ez teszi a lányt s asszonyt értékké.

Fiatal voltam,
bele tudok szólni,
megöregedtem,
ezért érvényes szavam.

Erstes Liebeslied eines Mädchens – Egy lányka első szerelmes dala

Mi van a hálóban? Nézd csak!
Te aggódom, egy édes angolnát fogok?
Egy kígyót fogok?
A szerelem vak halászlány,
mondd a gyermeknek, hová nyúl?

Már a kezemben tekereg!
Ó kín, ó gyönyör!
Simulva és tekeregve
a keblemre csusszan.

Keresztülharapja magát,
ó csoda! pimaszul a bőrömön,
lecsusszan a szívig!
Ó szerelem, borzadok!

Mit tegyek, mihez kezdjek?
A rettenetes dolog csámcsog odabent,
gyűrűformában lefekszik.
Méreg kell nekem!

Itt oson körbe,
gyönyörteljesen és és még megöl engem!

Lied eines Verliebten – Szerelmes fiú dala

Hajnalok hajnalán, ah, jóval a nap előtt
felébreszt szívem, hogy rád gondoljak,
amikor az egészséges ifjúság még aludni szeret.

Nyitva [fényes] a szemem éjfélkor,
fényesebb, mint a kora hajnali harangok:
mikor gondoltál volna rám a nap folyamán?

Ha halász lennék, felkelnék,
levinném hálómat a folyóhoz,
Szívből örülve vinném a halakat eladni.

A malomban, lámpafénynél
a molnárlegény serénykedik,
minden lánc csörög,
az ilyen igyekvés kedvemre volna!

Jaj, de én! ó szegény flótás!
Fekhelyemen tétlenül kell szomorkodnom,
mint egy idétlen „mamakedvence”.

Der Feuerreiter - A tűzlovas

Látjátok ott az ablakban
a piros sapkát ismét?
nem tiszta dolog ez,
mert már föl s alá jár.

És hirtelen milyen tömeg
a hídnál, a mezőn túl!
Halld! A tűzharang szól:
a hegy mögött ég a malom!

Nézzétek! ott ugrat dühöngve szinte
a kapun át, a tűzlovas,
a csont sovány állaton,
mint egy tűzlétrán!

Át a mezőn! füstön és hőségen át
vágat már és helyben van!
Odaát zeng egyre csak:
A hegy mögött ég a malom!

Aki oly gyakran a vörös kakast
mérföldekről megorrontotta,
a szent kereszt forgácsával
pimaszul ráolvas a parázsra jaj!

rád vigyorog a fedélszékről
ott az ellenség a pokoli fényben,
Isten kegyelme legyen lelkeddel!
A hegy mögött ég a malom!

Egy óráig sem tartott,
míg a malom romba dőlt,
de a pimasz lovast
ez óra óta senki sem látta.

Nép és kocsik a kavargásban
hazatérnek mindez borzalomtól,
a harang is utolsót kondul:
A hegy mögött ég!

Egy idő múlva egy molnár
egy csontvázat talált sapkástul
egyenesen a pincefalnál
a csontparipán ülve:

Tűzlovas, mily hűvösen
lovagolsz a sírodban!
Huss! hamuvá hullik szét.
Nyugodj békében lent a malomban!

Nixe Binsefuss - Kákaszár sellő

A vízirém lánykája
táncol a jégen a telihold fényében,
énekel és nevet szégyen nélkül
a halász háza mellett.

„Én vagyok Kákaszár szűzleány,
halaimat kell őriznem,
Halaim ládában vannak,
és a hidegben böjtölnek. (Fasten=böjt, de nem tudom, régi nyelven nem jelent-e
mást)

A láda cseh üvegből van,
megszámolom őket folyton folyvást.
Ugye, halásztökmag? Ugye, öreg félnótás,
nem megy a tél a fejedbe?

Gyere hozzám a hálóddal!
Szépen összetépem!

Bár lánykád jámbor és jó,
szerelme egy derék vadász,
ezért lakodalmi csokorként neki
egy sáskoszorút lógotok a ház elé

és egy csukát, mi ezüstartól nehéz,
Artúr királytól származik,
egy törpe aranyműves-mesterdarab,
akié, annak szerencsét hoz:

Le lehet pikkelyezni évről évre,
ötszáz garas az készpénzben.
Ég veled, gyermekem, ég veled mára!
A kakas kiált a faluban!

Gesang Weyla's - Weyla éneke

Te vagy, Orplid, a hazám!
mi messze fénylik,
a tengerről párolog napos partodról a köd,
ahogy az istenek orcája nedves.

Ősrégi vizek emelkednek
megifjodva csípőd körül, gyermek!
Istenséged előtt meghajolnak
a királyok, kik őrzőid.

Die Geister am Mummelsee - A Mummel-tavi szellemek

A hegyről mi jön ott éjfélkor későn
fáklyákkal oly pompásan lefelé?
Tán táncba, ünnepre mennek még?
A dalokat oly vidámnak hallom.

Ó nem! Mondd, mi lehet az?
Az, mit ott látsz, gyászmenet,
és amit hallasz, gyászdalok.
A királynak, a varázslónak
szól kíséretként, őt viszik ott ismét.

Ó jaj! akkor ezek a tó szellemei!
Ők lebegnek lefelé
a Mummen-tó völgyébe,
már ráléptek a tóra,

lábuk nem mozdul
és nem lesz nedves sem,
halk imákkal suhannak,
ó nézd a koporsónál a fénylő asszonyt!

Most kinyitja a tó
zölden fénylő kapuját
vigyázz, most merülnek alá!
Egy élő lépcső libben elő,
és lent zümmögnek a dalok. Hallod?
Lent nyugalomba dalolják őt.

A vizek mily kedvesen égnak, izzanak!
zöld tűzben játszanak,
a ködök a parton tovakísértének,
a tenger felé kinyúlik csöndben a tó!

ott nem mozdul semmi?
Mezrezdül középen, ó ég! jaj segíts!
Jönnek megint, jönnek!
orgonál a nád és csörög a sás,
csak sietve, menekülés!
El innen! megszimatoltak, elkapnak!

Storchenbotschaft - Gólyaüzenet

A pásztor háza két keréken áll,
magasan a fenyéren áll, korán és későn is,
s ha valakinek ilyen éji szállása van!
Egy pásztor nem cserél a királlyal sem ágyat.

S ha éjjel valami furcsát észlelne,
elimádkozza mondókáját s a fülére fekszik,
egy szellemecske, egy boszorkányocska,
levegő-manócska, kopogtatnak neki, de nem válaszol.

De egyszer már tényleg megunta a dolgot,
kaparnak az ablakon, vinnyog a kutya,
pásztorom elhúzza a reteszt - no lám!
ott áll két gólya, a férfi s a nő.

A párocska szépen pukedlizik,
szeretni szólna, ah, hogyha tudna!
Mit akar a barom? hallottak már ilyet?
De biztosan vidám üzenetet kapok.

Ott hátul vagytok otthon a Rajnánál?
Tán kedvesemet lábon csíptétek?
most sír a gyerek s az anyja még jobban,
azt akarja, kedvese legyen,

és azt kívánja, rendeljem meg a keresztelőt:
egy báránykát, egy kolbászkát, egy zacskócska pénzt?
Mondjátok, két vagy három nap s jövök,
köszöntsétek a kisfiút és kavarjátok meg neki a kását!

De állj! Miért állítottatok be ketten?
remélem, csak nem ikrek lettek?
Kerepelnek a gólyák legvígabb hangjukon,
bólintanak, pukedliznek és tovarepülnek.

Warnung - Intés

Egyszer egy vidám éjszaka után furcsán ébredtem:
szomj, víziszony, nyugtalan vér,
ugyanakkor meghatottan és lágú hangulatban,
szinte költőiben, igen, egy dalra kértem a múzsát.

Ő színlelt pátosszal kigúnyol,
az alábbi hitvány ócskaságra ihlet:
„Csattog egy csalogány a vízesésnél,
és egy madár ugyancsak,
kinek neve Szélkakas, Szélkakas János Jakab,
aki táncol a növények közt a fentnevezett vízesésnél...”
így ment ez tovább, egyre csüggedtebb lettem.

Most felugrottam: bort! Az lett a megmentőm.
Jegyezzétek meg, könnyben gazdag dalnokok,
macskajajban az ember nem szólítja az isteneket!

Auftrag - Megbízás

Költői levélben felkiált egy reményt vesztett fickó:
Kedves sógor! Christel sógor! miért nem ír maga?
tudja, a szívek, miket meglegyintett a szerelem,
egyáltalán nem hagynak magukkal tréfálni, főleg nem egy költő!

Mert én a sok zűrzavartól, mivel fejem mindig teli,
csak félig vagyok költő, félig pedig bolond.
Ámor lekötelezte Magát nekem, díját előre tudja,
és a száj, mi Néki jelent, nem távozik üresen.

Figyeljen a jó órában, mikor kedvese kinéz az ablakon,
csalogasson ki minden szót a száján, mit kedvesem rábízik.
Írjon aztán a lánykárol fél tucat ívet tele,
és mellé egy kis traktátumot, hogy kell viselkednem.

Bei einer Trauung - Egy esküvőn

Csupa nemesi tanú előtt összeadják kettejüket, (kopulieren = tk. „összefektetik”,
pejoratív kifejezés)

Az orgona teli van hegedűvel, az ég nem, bizony ám!
(Der Himmel hängt voll Geigen = csupa rózsaszínben látni a világot, ez van itt
kifacsarva)

Nézd már, a lány rettenetesen sír,
a fiú undorodó arcot vág!
Mert sajna, persze, persze,
szerelem az nincs jelen.

Selbstgeständnis - Vallomás

Anyám egyetlen gyermeke vagyok,
és mert a többi elmaradt,
mit tudom én, hány, hat vagy hét,
minden a nyakamba szakadt.

Nekem kellett a szeretetet,
a hűséget, a jószágot
egy egész fél tucat helyett fölnem,
míg élek, nem felejttem.
De aminek még jobban kellett használnia,
a verést is hat helyett kaptam.

Abschied - Búcsú

Kopogtatás nélkül egy úr lép be este hozzám:
„Van szerencsém az ön recenzensének lenni!”
Rögtön kezébe fogja a lámpást,
hosszan nézegeti árnyékomat a falon,
lép közelebb s távol:
„Nos, kedves fiatalember,
szíveskedjék megtekinteni az orrát így oldalról!
Vallja be, hogy ez egy kinövés!”
„Ez? A mindenségít, tényleg!
A kutyafáját, nem gondoltam, egész életemben nem,
hogy egy ilyen világra szóló orrot viselek a képemben!”

Az ember még mindenfélét beszélt összevissza,
becsszóra, nem tudom, mit,
talán azt gondolta, gyónnom kellene neki.

Végül felállt; világítottam neki.
Ahogy a lépcsőhöz érünk,
adok neki, egész vígan,
egy kis rúgást hátulról a fenekére.

Hű a kutyamindenit! volt ott csörömpölés,
bukfencezés, bukdácsolás!
Még nem láttam, egész életemben nem láttam,
egy embert ilyen gyorsan lemenni a lépcsőn!